

BE LAJME

BE QENDRA
tetor 2023
Numri-EUC 87/2023

FORUMI I MINISTRISË BE-BALLKAN PERËNDIMOR PËR DREJTËSINË DHE ÇËSHTJET E BRENDSHME

Ministrat e Brendshëm dhe të Drejtësisë të Spanjës, Fernando Grande-Marlaska Gómez dhe María Pilar Lópe Cuenca, që përfaqësojnë Presidencën e Këshillit të Bashkimit Evropian, së bashku me Komisionin Evropian, të përfaqësuar nga Komisionerët Evropiane për Punët e Brendshme dhe Drejtësinë, Ilva Johanson dhe Didie Reijnders u takuan më 26-27 tetor 2023 në Shkup me homologët e tyre nga Ballkani Perëndimor në Forumin vjetor Ministror BE-Ballkani Perëndimor për Drejtësinë dhe Çështjet e Brendshme. Në takim morën pjesë edhe përfaqësues të kryesisë së ardhshme belge dhe hungareze të Këshillit të BE-së.

Në fushën kundër-terrorizmit dhe parandalimin dhe kundërshtimin e ekstremizmit të dhunshëm, përfaqësuesit e BE-së dhe Ballkanit Perëndimor mirëpritën rezultatet e arritura gjatë pesë viteve të zbatimit të Planit të Përbashkët të Veprimit për luftën kundër terrorizmit për Ballkanin Perëndimor, i cili mundësoi forcimin e partneritetit në fushë thelbësore për sigurinë e Evropës. Ata riafirmuan vendosmërinë e tyre për të çrrënjësuar tregtinë dhe përhapjen e armëve të vogla dhe të lehta dhe kujtuan marrëveshjen e arritur në maj 2023 për të zgjatur Udhërrëfyesin për kontrollin gjithëpërfshirës të armëve të vogla dhe të lehta në Ballkanin Perëndimor përtej vitit 2024.

Për të kundërshtuar ndikimin e drogës në shoqëritë tona, të dyja palët ranë dakord të rrisin më tej bashkëpunimin policor, duke përfshirë përmes Europolit dhe brenda kornizës së Platformës Multidisiplinare Evropiane kundër Kërcënimeve Kriminale (EMPACT). Përfaqësuesit nga

Ballkani Perëndimor pranuan nevojën për ngritjen dhe funksionalizimin e shpejtë të Observatorëve Kombëtarë të Drogës dhe sistemeve kombëtare të paralajmërimit të hershëm, me përdorimin efektiv të mjeteve ekzistuese si Instrumenti për Asistencën e Para-Aderimit. Të dyja palët ndanë nevojën për të forcuar bashkëpunimin me Qendrën Evropiane të Monitorimit për Drogën dhe Varësinë nga Drogat (EMCDDA, Agjencia e ardhshme e BE-së për Drogën).

Në fushën e forcimit të migracionit, azilit dhe menaxhimit të kufijve, BE-ja dhe partnerët e Ballkanit Perëndimor pranuan përparimin e bërë në zbatimin e Planit të Veprimit të BE-së për Ballkanin Perëndimor të paraqitur nga Komisioni në dhjetor 2022.

Ata mirëpritën nënshkrimin e marrëveshjeve të reja të statusit të Frontex me Maqedoninë e Veriut,

Malin e Zi dhe Shqipërinë dhe njohën rolin kyç që vendosjet shtesë të Frontex mund të luajnë në forcimin e menaxhimit të kufirit në rajon. Ministrat theksuan rëndësinë e përmirësimit të regjistrimit të emigrantëve dhe përmirësimit të sistemeve të azilit dhe pritjes në të gjithë Ballkanin Perëndimor në përputhje me standardet e BE-së.

<https://www.consilium.europa.eu>

Përmbajtja e lajmeve:

Forumi i Ministrise BE-Ballkani Perëndimor për Drejtësinë dhe Çështjet e Brendshme	1
Në fokus të Parlamentit Evropian	2-3
Veprimtaritë parlamentare lidhur me çështjet evropiane	4-5
Samiti joformal i BE-së në Granada	6
Parimet ndërkombëtare për sigurinë dhe konfidencialitetin e inteligjencës artificiale	6
Konkursi për "Iniciativën e Universiteteve Evropiane" për vitin 2024	7
U miratua direktiva e re e BE-së për burimet e rinovueshme të energjisë	7
U hap Instituti Evropian i Vaksinologjisë "Plotkin".	8
Raporti i Gjykatës Evropiane të Audituesve	8
Një kod i ri për të luftuar gjuhën e urrejtjes në	9
Marrëveshja për heqjen e hidrofluorokarbureve	9
Dhjetë qytete në BE shpallën "Klima neutrale dhe e zgjuar"	10
Çmimi i Ndarë „Saharov“ për vitin 2023	10
Rritja e prodhimit industrial në BE	11
Kalendari i BE-së / Nëntor 2023	11

NË FOKUSIN E PARLAMENTIT EVROPIAN

www.europarl.europa.eu

Seanca plenare 02-05 tetor 2023

Në seancën plenare të tetorit të PE, eurodeputetët miratuan me 614 vota një direktivë, tashmë të rënë dakord me shtetet anëtare, e cila do të reduktojë kufirin e ekspozimit në punë ndaj asbestit dhe bën thirrje për përdorimin e teknologjisë më moderne dhe më të saktë për të zbuluar praninë. prej fibrave të holla të asbestit.

Me 578 vota, eurodeputetët miratuan një instrument të ri tregtar që do t'i lejojë BE-së të përgjigjet, në përputhje me ligjin ndërkombëtar dhe si mjet i fundit, nëse BE-ja ose vendet anëtare të saj përballen me shantazh ekonomik nga një vend i huaj që dëshiron të ndikojë në një politikë të caktuar. ose qëndrim. Instrumenti i ri tregtar synohet kryesisht si një parandalues, por do të lejojë BE-në të luftojë shtrëngimin ekonomik dhe të përgjigjet me kundërmasat e veta.

Pas propozimit të Komisionit Evropian për një rishikim afatmesëm të buxhetit afatgjatë të BE-së, eurodeputetët miratuan 10 miliardë euro shtesë për periudhën 2024-2027, përveç 65.8 miliardë eurove të propozuara nga Komisioni. Në drejtim të zhvillimeve në Ukrainë dhe çështjeve në rritje të migracionit, eurodeputetët forcuan zonat përkatëse buxhetore me 2 miliardë euro. Ata ndanë 3 miliardë euro shtesë për Platformën e re të Teknologjive Strategjike për Evropën (STEP) dhe caktuan 5 miliardë euro për të përmirësuar aftësinë e BE-së për t'iu përgjigjur krizave të paparashikuara.

Në përgjigje të kërcënimeve në rritje ndaj lirisë së medias dhe qëndrueshmërisë së industrisë, eurodeputetët miratuan me 448 vota një qëndrim për Ligjin Evropian për Lirinë e Medias, i cili ka të bëjë me forcimin e transparencës dhe pavarësisë së mediave të BE-së. Parlamenti Evropian dëshiron të detyrojë shtetet anëtare të sigurojnë pluralizmin mediatik dhe të mbrojnë pavarësinë e medias nga ndërhyrja qeveritare, politike, ekonomike ose private.

Në një rezolutë mbi standardet uniforme për bagazhet e dorës së linjës ajrore, eurodeputetët argumentojnë se nevojiten rregulla të qëndrueshme të BE-së për madhësinë dhe çmimin. Teksti, i miratuar me ngritjen e duarve, thekson shqetësimet

e qytetarëve për shqetësimin dhe shqetësimin e shkaktuar nga rregullat jokonsistente të bagazheve të dorës së linjës ajrore. Legjislacioni i BE-së për të drejtat e pasagjerëve ajror duhet të rishikohet për të ofruar një zgjidhje, thuhet në rezolutë.

Parlamenti Evropian ka miratuar afro 455 milionë euro ndihmë nga Fondi i Solidaritetit të BE-së në përgjigje të fatkeqësive të fundit natyrore në Rumani, Itali dhe Turqi.

Në fjalimin e tij para eurodeputetëve, presidenti çek Petr Pavel bëri thirrje për një dialog me qytetarët, një luftë kundër populizmit dhe një politikë pa lëshime ndaj Putinit.

Parlamenti Evropian miratoi tre rezoluta për situatën e të drejtave të njeriut në Afganistan, Çeçeni dhe Egjipt.

Në rezolutën e miratuar, eurodeputetët theksojnë se qeveria moldave ka treguar vendosmëri dhe aftësi për të përmbushur kërkesat e Komisionit Evropian për fillimin e negociatave për anëtarësim, duke shtuar se anëtarësimi i Moldavisë në BE do të përfaqësojë një investim gjeostrategjik në një Evropë të bashkuar dhe të fortë. .

Eurodeputetët kanë miratuar një standard të ri vullnetar për përdorimin e etiketës "European Green Bond", i pari i këtij lloji në botë. Rregullorja, e miratuar me 418 vota, vendos standarde uniforme për emetuesit që dëshirojnë të përdorin etiketën "European Green Bond" ose "EuGB" për të tregtuar bonot e tyre.

NË FOKUSIN E PARLAMENTIT EVROPIAN

Seanca plenare 16-19 tetor 2023

Situata në Izrael dhe Gaza dhe Lindja e Mesme është në krye të shqetësimeve tona, theksoi kryetarja e PE, Roberta Mezzola në hapje të sesionit të dytë.

Eurodeputetët miratuan masat e reja rregullatore për kontrollin e peshkimit me 438 vota. Sipas rregullave, të gjitha varkat do të duhet të mbajnë një pajisje gjurmuese që do t'i lejojë autoritetet kombëtare t'i lokalizojnë dhe t'i identifikojnë ato në intervale të rregullta. Disa anije më të vogla mund të përjashtohen nga ky detyrim deri në vitin 2030 dhe të gjitha flotave të vogla të peshkimit do t'u jepet një afat deri në katër vjet për t'u përshtatur këtyre kërkesave të reja.

Me 512 vota, Parlamenti Evropian miratoi një propozim prej 50 miliardë eurosh për të mbështetur rimëkëmbjen, rindërtimin dhe modernizimin e Ukrainës nga viti 2024. Mekanizmi ukrainas është pjesë e rishikimit të vazhdueshëm të buxhetit afatgjatë të BE-së, i cili kërkon korrigjime pasi ai është varfëruar rëndë pas krizave të shumta që nga viti 2021.

Parlamenti Evropian miratoi një qëndrim duke krijuar një "Platformë të Teknologjive Strategjike për Evropën (STEP)" e krijuar për të forcuar teknologjitë kritike strategjike përmes mbështetjes financiare, një "vulë sovraniteti" dhe një "portal sovraniteti". STEP synon të forcojë programe të ndryshme dhe fondet e BE-së dhe kanalizojë deri në 160 miliardë euro në investime të reja, krahas stimujve të Politikës së Kohezionit dhe Lehtësimit të Rimëkëmbjes dhe Rezistencës (RRF). Platforma do të nxisë rritjen e zinxhirëve kryesorë të vlerës së teknologjisë në ekonominë dixhitale, industrinë dhe bioteknologjinë zero, si dhe do të adresojë mungesat e punës dhe aftësive dhe do të mbështesë inovacionin. Në amendamentet e tyre, eurodeputetët kërkojnë 3 miliardë euro shtesë mbi 10 miliardë euro të propozuara nga Komisioni, duke e çuar buxhetin e STEP në 13 miliardë euro fonde të reja.

Në fjalimin e tij para eurodeputetëve, kryeministri armen Nikol Pashinyan shprehu mbrojtjen e tij të vendosur të parimeve demokratike në sfondin e krizave të shumëanshme me të cilat është përballur Armenia vitet e fundit, duke theksuar pasojat e trazura të luftës së vitit 2020 me Azerbajxhanin dhe sulmet dhe inkursionet pasuese ndërkuftare. në Armeni nga trupat e Azerbajxhanit në 2021 dhe 2022.

Parlamenti Evropian ka miratuar mandatin e tij për negociatat me shtetet anëtare për të rishikuar rregullat kundër trafikimit, përpara raundit të parë të bisedimeve në nëntor 2023. Mandati i hartuar nga komitetet për liritë civile dhe për të drejtat e

grave do të zgjeronte fushën e direktivës ekzistuese për të përfshirë martesën e detyruar, birësimin e paligjshëm, zëvendësimin për qëllime të shfrytëzimit riprodhues dhe mbështetje më të mirë për viktimat.

Eurodeputetët nxisin buxhetin e BE-së për vitin 2024 për t'u marrë me pasojat e luftës së Rusisë kundër Ukrainës, për të mbështetur SME-të, të rinjtë dhe kërkimin shkencor dhe për të forcuar autonominë strategjike të BE-së. Ata e harmonizojnë pozicionin e tyre për buxhetin e vitit 2024 me pozicionin e tyre për rishikimin e propozuar afatmesëm të buxhetit afatgjatë të BE-së (MFF), të cilin Parlamenti pret të injektojë deri në 75.8 miliardë euro në buxhetin e BE-së gjatë periudhës 2024-2027.

Në seancën plenare, Martin Hojsik u zgjodh në postin e nënkryetarit të Parlamentit Evropian, me aklamacion pasi ishte i vetmi kandidat, në përputhje me rregulloren e Kuvendit për nominimet. Në një miratim të dytë me aklamacion, Isabel Wieseler-Lima u emërua kuestore e PE.

Eurodeputetët i dhanë Çmimin Saharov për Lirinë e Mendimit për vitin 2023 Gina Mahsa Amini dhe lëvizjes Gruaja, Jeta, Liria në Iran.

AKTIVITET E KUVENDIT TË LIDHURA ME ÇËSHTJE EVROPIANE

Kryetari i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, Talat Xhaferi, më 19 tetor 2023, ka zhvilluar një takim me Tiny Cox, kryetare e Asamblesë Parlamentare të Këshillit të Evropës (APKE). Në takim morën pjesë edhe deputetët Darko Kaevski, Arta Biljali Zendeli dhe Aleksandar Nikoloski, anëtarë të delegacionit parlamentar në Këshillin e Evropës.

Në takim, bashkëbiseduesit shkëmbyen mendime për rolin e anëtarësimit tonë në Këshillin e Evropës dhe procesin e anëtarësimit tonë në Bashkimin Evropian.

www.sobranie.mk

Më 9 tetor 2023, Komisioni për Çështje Evropiane (KEP) në Kuvend zhvilloi një dëgjese publike me temën “Qeverisja në funksion të qytetarëve”, në kuadër të përgatitjes së Strategjisë Kombëtare të Zhvillimit të RSM-së. Pjesë e postulateve kryesore që shumica e folësve të evidentuar si kyç janë forcimi i parimit të shtetit të së drejtës dhe drejtësisë jo selektive, respektimi i vazhdueshëm i parimit të ndarjes së pushteteve, forcimi i funksionit mbikëqyrës të Kuvendit, reforma e partive politike, forcimi i institucioneve shtetërore dhe të sektorit civil dhe transparencë më e madhe në vendimmarrje. Këto janë në fakt synimet kryesore që shteti duhet të synojë për të siguruar qeverisje që do t'i shërbejë demokracisë dhe qytetarëve.

Kryetari i Komisionit për Çështje Evropiane, Arbër Ademi, më 20 tetor 2023 ka takuar Elvira Kovaç, kryetare e Bordit për Integritet Evropian në Beograd, Republika e Serbisë. Në takim, bashkëbiseduesit ranë dakord se, duke marrë parasysh krizën në Ukrainë, në Bruksel është krijuar një momentum politik i favorshëm për procesin e zgjerimit të mëtejshëm të BE-së, të cilin pjesëmarrësit nga Ballkani Perëndimor nuk duhet ta humbasin.

Maqedonia dhe Ministria e Punëve të Brendshme janë nikoqire e Forumit Ministror BE - Ballkani Perëndimor për drejtësi dhe punë të brendshme, në kuadër të presidencës së Mbretërisë së Spanjës me Këshillin e Bashkimit Evropian.

Forumi dyditor mbahet në Kuvend dhe marrin pjesë ministrat e drejtësisë dhe të punëve të brendshme të vendeve të Ballkanit Perëndimor dhe vendeve të Bashkimit Evropian, të cilët përfaqësojnë kryesuesin aktual, Mbretërinë e Spanjës dhe dy kryesuesit e ardhshëm. shtetet, Belgjika dhe Hungaria.

AKTIVITET E KUVENDIT TË LIDHURA ME ÇËSHTJE EVROPIANE

Më 13 dhe 14 tetor 2023, një delegacion i Kuvendit i përbërë nga: Arbër Ademi dhe Ljupco Prenzov, në Tiranë, mori pjesë në Konferencën Rajonale me temë: “Roli i parlamenteve në procesin e Berlinit”. Konferenca u hap nga kryetaret e Kuvendit, Lindita Nikola dhe të Komisionit për Çështjet Evropiane, Iorida Tabaku, Ministri i Evropës dhe Punëve të Jashtme, Igli Hasani, i Republikës së Shqipërisë, si dhe presidenti i RSS. , Majlinda Bregu, e cila theksoi nevojën e përfshirjes dhe modelimit të dimensionit parlamentar në procesin e Berlinit si një vlerë e shtuar dhe një mundësi për të forcuar bashkëpunimin rajonal të parlamenteve të vendeve të Ballkanit Perëndimor.

Arbër Ademi, në kuadër të konferencës rajonale me temë: “Roli i parlamenteve në procesin e Berlinit”, pati një takim të veçantë me ministrin për Evropë dhe Punë të Jashtme, Igli Hassani. Në takim, Ademi informoi për zhvillimet aktuale në Maqedoninë e Veriut në kuadër të zhvillimit të proceseve tona integruese evropiane.

Arbër Ademi mori pjesë në Forumin tink-tenk të Shoqërisë Civile, kushtuar forcimit të së ardhmes evropiane të Ballkanit Perëndimor, i cili u zhvillua në datat 14-15 tetor 2023, në Tiranë. Në prezantimin e tij në kuadër të Forumit, në panelin kushtuar “Forcimi i procesit të Berlinit përmes mekanizmave llogaridhënës”, Ademi theksoi se Kuvendi duhet të përfshihet në Procesin e Berlinit, duke pasur parasysh rolin e tij legjislativ dhe kontrollues në shoqëri.

Gjatë forumit Ademi pati një takim me kryetaren e Kuvendit të Shqipërisë, Lindita Nikola. Në takim u shkëmbyen mendime për zhvillimin e bashkëpunimit parlamentar të dy vendeve fqinje dhe nismën parlamentare për përfshirjen e parlamenteve në proces.

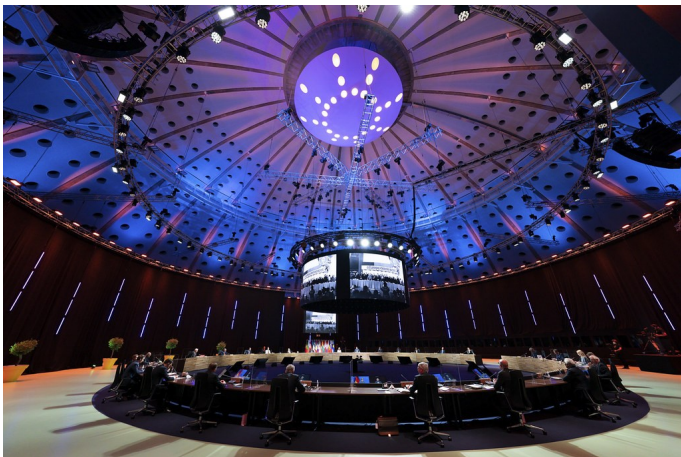

Më 20 tetor 2023, u mbajt Konferenca për dialogun ndërparlamentar për avancimin e mëtejshëm të integritimeve evropiane në Ballkanin Perëndimor, organizuar bashkërisht nga Asambleja Parlamentare e Këshillit të Evropës (APKE) dhe Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut. . Në seancën hyrëse fjalën e kanë mbajtur: Talat Xhaferi, kryetar i Kuvendit; Tinie Cox, Presidente e PSCE; Bojan Mariçiq, zëvendëskryeministër për çështje evropiane; Zolt Nemet, Kryetar i Komisionit për Çështje Politike dhe Demokraci të PSBE.

Në panel ishin të pranishëm: Etienne Jafaj nga Kuvendi i Shqipërisë; Arbër Ademi, kryetar i Komisionit për Çështje Evropiane të Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut; Antonio Milloshoski, kryetar i Komisionit për Politikë të Jashtme; Marina Ragush, nënkryetare e Komisionit për Punë të Jashtme të Kuvendit Popullor të Serbisë; Arbresha Krujeziu, kryetare e Komisionit për Punë të Jashtme dhe Diasporë të Kuvendit të Kosovës dhe Lordi Stuart Peach, Përfaqësues Special i Kryeministrit të Mbretërisë së Bashkuar për Ballkanin Perëndimor.

SAMITI JOFORMAL TË BE-së NË GRANADA

Zgjerimi përfaqëson një investim gjeostrategjik në paqe, siguri, stabilitet dhe prosperitet dhe është një shtytës për përmirësimin e kushteve ekonomike dhe sociale të qytetarëve evropianë, për reduktimin e dallimeve midis vendeve dhe duhet të inkurajojë vlerat mbi të cilat u themelua Bashkimi, Deklarata përfundimtare miratoi pikat kryesore në Samitin jozyrtar në qytetin spanjoll të Granadës më 6 tetor 2023.

Presidentja e Komisionit Evropian, Ursula von der Leyen, në konferencën për shtyp pas Samitit, theksoi se liderët e Samitit rikonfirmuan përkushtimin e tyre për zgjerimin, por gjithashtu konfirmuan qëndrimin se procesi do të zhvillohet sipas parimit të merita. Procesi i anëtarësimit do të bazohet vetëm në meritat individuale dhe në përputhje me kriteret e Kopenhagës.

Von der Leyen njoftoi se në fillim të nëntorit Komisioni Evropian do të publikojë raportin për progresin e vendeve kandidate për anëtarësim, i cili do të shqyrtohet në Samitin e BE-së në dhjetor.

Edhe pse në Deklarata përfundimtare nuk përmendet viti 2030 si datë për pranimin e anëtarëve të rinj, sipas presidentit të Këshillit Evropian, Charles Michel, ai mbetet synimi i zgjerimit, por edhe vendet kandidate për anëtarësim duhet të tregojnë progres të qartë në zbatimin reformat.

<https://www.consilium.europa.eu>

PARIMET NDËRKOMBËTARE PËR SIGURINË DHE KONFIDENCIALITËN E INTELIGJENCËS ARTIFICIALE

Më 13 tetor 2023, Komisioni Evropian nisi një studim mbi Draft Parimet Ndërkombëtare për Organizatat që Zhvillojnë Sisteme të Avancuara të Inteligjencës Artificiale, të krijuar nga G7 në konsultim me palët e interesuara.

Qëllimi i këtyre 11 parimeve të propozuara ndërkombëtare, të harmonizuara nga Procesi i Hiroshimës mbi Inteligjencën Artificiale, është të promovojë sigurinë dhe besueshmërinë e kësaj teknologjie në nivel global.

“Bazuar në këto parime, anëtarët e G7 synojnë të zhvillojnë një Kod Sjelljeje që do të ofrojë udhëzime për organizatat që zhvillojnë mjete për inteligjencën artificiale”, theksoi Komisioni Evropian.

Sipas nënkryetares së KE-së për vlera dhe transparencë, Vera Jourova, inteligjencia artificiale ofron

mundësi, por sjell edhe rreziqe dhe sfida.

Të gjitha palët e interesuara janë ftuar të japin kontributin e tyre duke marrë pjesë në anketë jo më vonë se data 20 tetor i këtij viti, pas së cilës, në bazë të përgjigjeve të marra, do të formësohet pozicioni i BE-së në diskutime për të finalizuar parimet udhëzuese dhe zhvillimi i një kodi ndërkombëtar të sjelljes për krijuesit e inteligjencës artificiale, i cili duhet të miratohet nga drejtuesit e G7 tashmë këtë vit.

Parimet udhëzuese dhe Kodi i Sjelljes vullnetare do të duhet të plotësojnë globalisht rregullat ligjërish të detyrueshme sipas Ligjit për Inteligjencën Artificiale, të cilat janë në fazën përfundimtare të harmonizimit në institucionet e BE-së.

<https://digital-strategy.ec.europa.eu>

KONKURS PËR "INICIATIMIN E UNIVERSITETIT EVROPIAN" PËR VITIN 2024

Më 4 tetor 2023, Komisioni Evropian shpalli një Konkurs në kuadër të Programit Erasmus+ për "Iniciativën e Universiteteve Evropiane" për vitin 2024, ku shoqatat e institucioneve të arsimit të lartë mund të aplikojnë për zbatimin e programeve të studimit përmes të cilave studentët e tyre mund të kombinojnë studimet në fakultete në disa vende evropiane.

Qëllimi i Iniciativës është të lidhë brezin e ri të evropianëve të aftë për të studiuar dhe punuar në vende të ndryshme evropiane, në gjuhë të ndryshme dhe në sektorë dhe disiplina të ndryshme akademike. Ky konkurs i pestë me radhë për këtë Iniciativë do të zgjasë deri më 6 shkurt 2024.

Në konkursin e vitit të kaluar u përzgjedhën 50 shoqata universitare me mbi 430 institucione të arsimit të lartë nga 35 shtete, ndër të cilat ishte edhe Universiteti "Sveti Kliment Ohridski" (UKLO) nga Manastiri si pjesë e shoqatës "Bashkëpunimi Inovativ dhe i Qëndrueshëm i Universiteteve Rajonale" COLOURS), së bashku me universitetet nga Polonia, Kroacia, Suedia, Estonia, Italia, Gjermania, Franca dhe Letonia.

KE synon të përzgjedhë të paktën 60 shoqata të universiteteve evropiane në konkursin e ri, që do të bashkonte mbi 500 institucione të arsimit të lartë.

Me rastin e shpalljes së Konkursit, nënkryetari i Komisionit Evropian për mënyrën evropiane të jetesës, Margaritis Schinas, tha se shoqatat e universiteteve evropiane u mundësojnë brezave të rinj ta ndjejnë Evropën si realitet.

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/news>

U MIRATUAR DIREKTIVA E RE E BE-SË PËR BURIME TË ENERGJISË TË RINOVUESHME

Më 9 tetor 2023, Këshilli i BE-së miratoi Direktivën e re për burimet e rinovueshme të energjisë, qëllimi i së cilës është rritja e pjesës së energjisë së rinovueshme në konsumin total të energjisë së Unionit në 42.5% deri në vitin 2030, me mundësinë e rritje shtesë për 2.5 pikë përqindje të tjera në nivelin 45%.

Sipas Direktivës, çdo shtet anëtar i BE-së është i detyruar të kontribuojë në arritjen e këtij qëllimi në sektorët e transportit, industrisë, ndërtimit dhe ngrohje-ftohjes qendrore.

Ministria spanjolle për Tranzicionin Mjedisor Teresa Ribera, me rastin e miratimit të Direktivës, tha se ishte një "arritje madhore", e cila do të ndihmonte në arritjen e qëllimit klimatik të BE-së për reduktimin e emetimeve të gazeve të dëmshme në Bashkimin me të paktën 55% deri në vitin 2030. vit.

Është një hap përpara që do të kontribuojë në arritjen e synimeve klimatike të BE-së në një mënyrë të drejtë, me kosto efektive dhe konkurruese, vuri në dukje Ribera.

<https://www.consilium.europa.eu>

U HAP INSTITUTI EVROPIAN I VAKSINOLOGJISË PLOTKIN

Instituti European i Vaksinologjisë Plotkin është hapur në Bruksel, ku ekupe imunologësh dhe mikrobiologësh do të punojnë për të luftuar më mirë sëmundjet infektive në botë dhe do të marrin pjesë në përpjekjet ndërkombëtare për t'u përgatitur për pandeminë e ardhshme.

Instituti, me qendra shtesë në Bruksel dhe Antwerp, është një iniciativë e dy universiteteve belge. Qëllimi është të përshejtohet vlerësimi dhe zhvillimi i

vaksinave të ardhshme. Instituti kombinon kërkime klinike, imunologjike dhe mikrobiologjike.

Instituti është hapur në një godinë të re në Bruksel që mbulon 3600 metra katrorë, me laboratorë modernë që lejojnë trajtimin e sigurt të baktereve të rrezikshme patogjene, shton portali belg.

Më shumë se 50 studiues po punojnë në këta laboratorë të rinj për të studiuar marrëdhëniet midis mikrobeve patogjene dhe njerëzve, për të zbuluar mënyra të reja për të parandaluar, trajtuar infeksionet dhe për të vendosur mjete për të luftuar pandemitë e ardhshme.

Instituti mban emrin e shkencëtarit amerikan Stanley Plotkin (1932), i cili u bë një nga ekspertët më të mëdhenj në vaksinologji. Ai luajti një rol kyç në zbulimin e vaksinave kundër rubeolës, tërbimit, rotavirusit, poliomielitit dhe varicelës.

<https://www.epiv.eu/>

ИЗВЕШТАЈ НА ЕВРОПСКИОТ СУД НА РЕВИЗОРИ

Raporti vjetor i Gjykatës Evropiane të Auditorëve të publikuar më 5 tetor 2023 konstatoi një rritje të ndjeshme të gabimeve në shpenzimin e buxhetit të BE-së në vitin 2022. Gabimet në shpenzimet nga buxheti i BE-së, Audituesit paralajmërojnë gjithashtu për rrezikun e shtuar të huamarrjes për të paguar nevojat shtesë, të tilla si ato të shkaktuara nga përgjigja ndaj pandemisë dhe lufta e agresionit të Rusisë kundër Ukrainës, dhe rekomandojnë marrjen e masave për t'u marrë me ndikimin e inflacionit të lartë në buxhetin e BE-së.

Ashtu si në tre vitet e fundit, auditorët konkludojnë se niveli i gabimit është material dhe i përhapur, dhe për këtë arsye kanë dhënë një opinion negativ për shpenzimet e BE-së në vitin 2022.

Hetimet për 196 miliardë euro të disbursimeve të buxhetit të BE-së në vitin 2022 zbuluan se parregullsitë lidheshin me 4.2%, nga 3% një vit më parë, tha në një raport Gjykata Evropiane e Auditorëve (ECA).

Vendet mund të kërkojnë pagesa sipas ciklit të mëparshëm buxhetor deri në fund të këtij viti, ndërsa paratë nga fondi i rimëkëmbjes pas pandemisë duhet të shpenzohen deri në vitin 2026.

Çdo vit, auditorët ekzaminojnë të ardhurat dhe shpenzimet e BE-së për të parë nëse llogaritë vjetore janë të besueshme dhe nëse transaksionet e të ardhurave dhe shpenzimeve përputhen me rregullat e zbatueshme.

<https://www.eca.europa.eu>

НОВ КОДЕКС ЗА БОРБА ПРОТИВ ГОВОРТ НА ОМРАЗА НА ИНТЕРНЕТ

Komisioni Evropian ka përfunduar diskutimin në kuadër të Grupit të Nivelit të Lartë për Luftimin e Gjuhës së Urrejtjes dhe Krimeve të Urrejtjes, me qëllim përmirësimin dhe harmonizimin e Kodit të Sjelljes për trajtimin e urrejtjes dhe intolerancës me dispozitat e Aktit të Shërbimeve Dixhitale të BE-së.

Qëllimi i hartimit të Kodit të ri të Sjelljes+ është forcimi i luftës kundër gjuhës së urrejtjes në internet.

Kodi i përmirësuar do të synojë të bëhet një mjet që jo vetëm do të jetë reaktiv dhe i fokusuar në heqjen e përmbajtjes së gjuhës së urrejtjes, por gjithashtu do të inkurajojë platformat online për të përmirësuar parandalimin dhe për të parashikuar kërcënimet e mundshme.

Kodi i Sjelljes kundër gjuhës së urrejtjes ilegale, i cili u miratua në vitin 2016, është bërë një instrument efektiv dhe i suksesshëm për trajtimin e gjuhës së urrejtjes në internet vitet e fundit. Gjuha e paligjshme e urrejtjes në platforma hiqet shpejt dhe shumica e raporteve shqyrtohen nga kompanitë pjesëmarrëse brenda 24 orëve. Por mund dhe duhet bërë më shumë, thekson deklarata e KE.

Në diskutimin e Grupit të Nivelit të Lartë u diskutua edhe rregullimi i gjuhës së urrejtjes në planet kombëtare të veprimit për luftimin e racizmit dhe antisemitizmit të shteteve anëtare, në përputhje me Planin e Veprimit të BE-së për trajtimin e racizmit për periudhën 2020-2025 dhe Strategjia e BE-së për luftën kundër antisemitizmit.

<https://ec.europa.eu>

MARRËVESHJE PËR FUNKSIONIM FAZOR PËR HIDROFLUOROKARBON

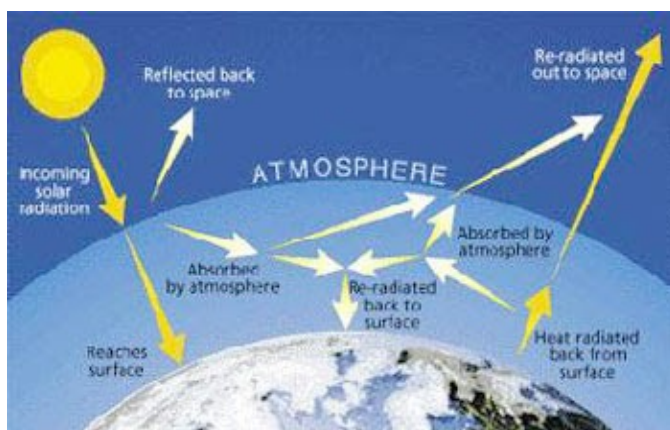
Këshilli i BE-së dhe Parlamenti Evropian arritën një marrëveshje të përkohshme politike më 5 tetor 2023 për të hequr gradualisht substancat që çlirojnë gaze të fluorizuara, të cilat shkaktojnë ngrohjen globale dhe shkatërrojnë shtresën e ozonit.

Edhe pse legjislacioni aktual i BE-së tashmë ka kufizuar ndjeshëm emetimin e këtyre gazrave, rregullat e reja do të reduktojnë më tej lëshimin e tyre në atmosferë dhe do të kontribuojnë në kufizimin e rritjes së temperaturës globale.

Sipas marrëveshjes së përkohshme, përdorimi i hidrofluorokarbureve duhet të reduktohet me të paktën 15% deri në vitin 2036, me ambicie për të hequr gradualisht prodhimin dhe përdorimin e tyre deri në vitin 2050.

Sipas marrëveshjes, parashikohet ndalim i plotë i shitjes së produkteve dhe pajisjeve që përmbajnë gazra të fluorizuar, si frigoriferë, ftohës, kondicionerë, shumë dhe aerosole.

Marrëveshja e arritur do t'i paraqitet për shqyrtim Këshillit të Përfaqësuesve të Përhershëm të Shteteve Anëtare të BE-së (Coreper) dhe Komitetit të Mjedisit të Parlamentit Evropian, i cili duhet ta miratojë zyrtarisht përpara se të hyjë në fuqi.

<https://www.consilium.europa.eu>

DHJETË QYTETET E BE-së DEKLARONË TË JENË "NEUTRALE DHE TË SMARTA TË KLIMAVE"

Në kuadër të programit "Horizon Europe", më 12 tetor 2023, Bashkimi Evropian u dha titullin "qytetet neutrale klimatike dhe inteligjente" për dhjetë qytete në shtetet anëtare të BE-së. Kjo mirënjohje u jepet bastardeve të cilët me politikën dhe planet e tyre po punojnë për arritjen e objektivave të BE-së për arritjen e neutralitetit klimatik deri në vitin 2030, dhe kështu atyre u mundësohet akses më i lehtë në financimin publik dhe privat për realizimin e atyre angazhimeve. Titulli iu dha Klagenfurt (Zelovec) nga Austria, Mannheim nga Gjermania, Sønderborg nga Danimarka, Kluh-Napoka nga Rumania, Stockholm nga Suedia dhe Madridi i Spanjës, Valencia, Valladolid, Vitoria-Gasteiz dhe Zaragoza.

Kjo njihje zhvillimin e suksesshëm të këtyre qyteteve dhe vizionin e tyre të përgjithshëm për neutralitetin klimatik, dhe ata do të kenë mundësinë të kenë akses më të lehtë në burimet e financimit të BE-së dhe qeverisë kombëtare dhe rajonale, si dhe të tërheqin investime private. Këto dhjetë qytete u zgjodhën mes gjithsej 100 vendbanimeve që aplikuan në konkursin për nxitjen e një tranzicioni të drejtë të gjelbër dhe dixhital të BE-së deri në prill të këtij viti. Përzgjedhja u bë nga Komisioni Evropian në bashkëpunim me një grup ekspertësh, duke përfshirë përfaqësues të Bankës Evropiane të Investimeve (EIB) dhe Qendrës së Përbashkët të Kërkimeve (JRC).

<https://research-and-innovation.ec.europa.eu>

ÇMIMI I DHËNË SAKHAROV PËR VITIN 2023

Eurodeputetët i dhanë Çmimin Saharov për Lirinë e Mendimit për vitin 2023 Gjina Mahsa Amini dhe lëvizjes Gruaja, Jeta, Liria në Iran.

Më 19 tetor 2023, Kryetarja e Parlamentit Evropian, Roberta Meco, shpalli laureaten për vitin 2023 në seancën plenare të PE në Strasburg. "Ne qëndrojmë me ata që, edhe nga burgu, vazhdojnë të mbajnë gjallë Gjukan, Jetën dhe Lirinë", tha Meco. Gjina Mahsa Amini ishte grua kurde iraniane 22-vjeçare, e cila u arrestua nga policia e Teheranit më 13 shtator 2022, pasi dyshohet se kishte injoruar ligjet e rrepta të mbulesës së Iranit, dhe vdiq në spital të Teheranit tre ditë më vonë pasi u keqtrajtua fizikisht ndërsa ishte në

paraburgim

Vdekja e saj shkaktoi protesta masive të udhëhequra nga gratë në Iran. Nën sloganin "Gruaja, Jeta, Liria", ata protestuan kundër ligjit të hixhabit dhe ligjeve të tjera diskriminuese.

Pas shtypjes brutale të këtyre protestave nga regjimi iranian, Parlamenti Evropian ka dënuar vazhdimisht situatën e keqe të të drejtave të njeriut në vend. Çmimi Saharov për Lirinë e Mendimit jepet çdo vit nga Parlamenti Evropian. Është themeluar në vitin 1988 për të nderuar individë dhe organizata që mbrojnë të drejtat e njeriut dhe liritë themelore. Është emërtuar për nder të fizikantit dhe disidentit politik sovjetik Andrei Sakharov, dhe çmimi është 50,000 euro.

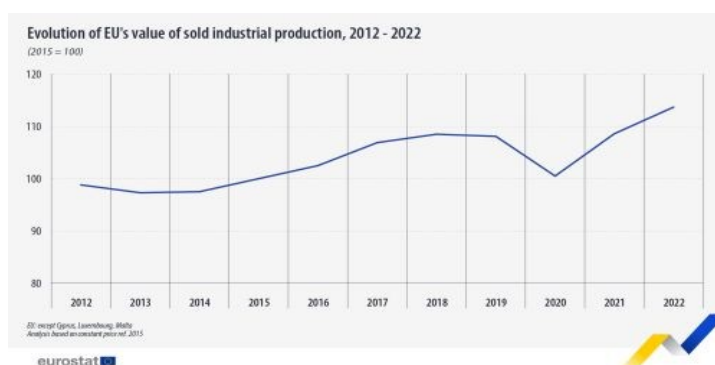
<https://www.europarl.europa.eu>

RRITJA E PRODHIMIT INDUSTRIAL NË BE

Prodhimi industrial i rregulluar sezonal në gusht të këtij viti shënoi një rritje prej 0.6% në baza mujore si në Eurozonë ashtu edhe në të gjithë BE-në, pasi muajin e kaluar pati një rënie prej 1.3% krahasuar me qershorin 2022, i shpallur sipas Shërbimit Statistikor Evropian - Eurosta.

Krahasuar me gushtin 2022, shkalla e prodhimit industrial u ul me 5,1% në Eurozonë dhe me 4,4% në nivel BE. Rritje mujore e prodhimit industrial në Eurozonë në muajin gusht u regjistrua në sektorët "mallra të konsumit afatgjatë" me 1.2%, në "mallra konsumi jo të qëndrueshme" me 0.5% dhe në "mallra kapitale" me 0.3%. Nga ana tjetër, prodhimi i "produkteve të ndërmjetme" u ul me 0.3%, dhe i "energjisë" me 0.9%. Në nivel të BE-së, prodhimi i "mallrave të konsumit të qëndrueshëm" shënoi rritje prej 1.2%, i "mallrave të konsumit jo të qëndrueshëm" me 0.7%, dhe i "mallrave kapitale" me 0.1%. Dhe në tërësi në Union, prodhimi i "produkteve të ndërmjetme" ka rënë në krahasim me korrikun 2023 me 0,2%, dhe i "energjisë" me 0,5%. Krahasuar sipas vendeve, rritja më e lartë mujore u regjistrua në Irlandë me 6.1%, përpara Sllovakisë me 4.5% dhe Lituanisë me 3.7%. Rënia më e madhe në baza mujore është në Hungari me 2.4%, e ndjekur nga Kroacia me 2.2% dhe Belgjika me 1.8%.

<https://ec.europa.eu/eurostat>

LIGJET KALUARA NË TETOR 2023

- *Ligji për regjistrin e sigurimeve shoqërore të detyrueshme, me procedurë të shkurtuar –
- *Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Bankën Zhvillimore të Maqedonisë së Veriut, me procedurë të shkurtuar –
- *Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për akcizat, me procedurë të shkurtuar –
- *Ligji për zgjidhjen e bankave, me procedurë të shkurtuar –
- *Ligji për sistemin e vlerësimit të personave me aftësi të kufizuar, me procedurë të shkurtuar –
- *Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e ligjit për sigurinë ushqimore.

KALENDARI BE / Nëntor 2023

1. Mbledhja e Këshillit të Punëve të Jashtme, 13.11.2023, Bruksel;
2. Mbledhja e Këshillit të Çështjeve të Përgjithshme, 15/10/2123, Bruksel;
3. Sesioni Plenar i Parlamentit Evropian, 8-9 dhe 20-23/11/2023, Strasburg.

Lidhje të dobishme për publikimet elektronike të BE-së:

<https://publications.europa.eu/en/home>

<https://europa.eu/european-union/documents-publications>

<http://www.europarl.europa.eu/visiting/en/brussels/parlamentarium>

KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË VERIORE

BE QENDRA E KUVENDIT

Adresa: „11 Tetori“ nr. 10, Shkup, 1000

Telefoni: +389 2 3 11 22 55 lokali 414

faksi: +389 2 3 182 277

E-posta: nsei@sobranie.mk

Zyra 019

www.sobranie.mk

Projekti IPA për "Ndihmë teknike për Kuvendin" u zbatua në Kuvend në periudhën nga janari 2011 deri në qershor 2012, qëllimi i përgjithshëm i të cilit ishte forcimi i kapaciteteve institucionale të Kuvendit dhe në këtë mënyrë përmirësimi i transparencës dhe llogaridhënies së tij ndaj qytetarëve.

Në kuadër të projektit IPA është ofruar ndihmë financiare dhe profesionale për ngritjen e qendres të BE-së në Parlament.

Qëllimi i krijimit të Qendrës së BE-së është t'u ofrojë deputetëve në Kuvend dhe Shërbimit akses më të mirë në informacione lidhur me çështjet e BE-së. Qendra e BE-së është organizativisht në kuadër të Sektorit Mbështetës të Këshillit Kombëtar për Integrimin Evropian dhe monitorimin e Integritimit Evropian.

Qendra e BE-së ka një bibliotekë me libra dhe botime nga fusha të ndryshme të politikave evropiane.

